

Informatie en vragen ter voorbereiding op de klankbordgroep bijeenkomst met burenen van het Paleis van Justitie op 27 oktober 2025

Dit document geeft de stand van zaken van het ontwerp, proces en vergunningen. Ook gaat het document in op de beheersing van overlast als gevolg van de bouwactiviteiten. Het document is bedoeld om de deelnemers aan de klankbordgroep voorafgaand aan de bijeenkomst van informatie te voorzien, zodat we een open en transparant gesprek kunnen voeren.¹ Onderaan dit document wordt ook een aantal vragen aan jullie als burenen van het Paleis van Justitie (PvJ) gesteld om voor de bijeenkomst op 27 oktober 2025 alvast over na te denken (dit zijn dezelfde als in de begeleidende e-mail).

Stand van zaken ontwerp en (aanbestedings)proces

- Het definitief ontwerp (DO) is deze zomer door de stuurgroep vastgesteld. In het projectteam zijn we daarna met het technisch ontwerp (TO) verder gegaan. Een belangrijk onderdeel hiervan is het technisch uitwerken **hoe** het gebouw wordt verbouwd en het opstellen van de contractstukken voor de aannemers.
- We zijn nu bezig met het voorbereiden van de aanbestedingen van de voorbereidende werkzaamheden. In 2026 zal met de aanbesteding voor de hoofdopdracht worden gestart.
- In de vorige klankbordgroep bijeenkomst in maart 2025 hebben we met elkaar gesproken over de toegang van het bouwterrein dat vanaf de Theresiastraat zal worden georganiseerd door een deel van ons gebouw eerder te slopen.
- Wij gaan tijdens de bijeenkomst op 27 oktober graag met jullie in gesprek over de voorbereiding van de uitvoering van de renovatie van het PvJ. Een belangrijk thema hierbij is het beheersen van de overlast die de renovatie zal veroorzaken voor zowel omwonenden als gebruikers. Om het gesprek goed te kunnen voeren, informeren we jullie over aantal belangrijke zaken die daarbij spelen.

Stand van zaken vergunningen

- Er is op 28 juli 2025 een BOPA vergunning verkregen van de gemeente Den Haag voor een aanpassing van de gebouwhoogte, gebouwvlak en functieverplaatsing van horeca en detailhandel. We zijn ons ervan bewust dat er op deze BOPA bezwaren zijn ingediend bij de gemeente. Het gesprek hierover volgt een ander, formeler, pad dan de klankbordgroep bijeenkomst.
- De omgevingsvergunning bouwactiviteit is op 10 oktober 2025 aangevraagd via het Omgevingsloket. Deze aanvraag is het vervolg op de BOPA. Het is de bouwtechnische aanvraag met onder andere documenten over constructie, brandveiligheid, gevel die ook door de gemeente zullen worden getoetst. De behandeltermijn bij de gemeente is standaard 8 weken, maar in de praktijk is dit vaak langer. Ook kan de gemeente tussendoor nog extra documenten/tekeningen opvragen ter aanvulling op de aanvraag. De onderliggende stukken zijn deels vertrouwelijk. Nadat de gemeente een besluit heeft

¹ We hebben de informatie in dit document zorgvuldig samengesteld, maar het blijft op onderdelen een tussenstand van de stand van zaken. De informatie is bestemd om gezamenlijk het gesprek te voeren. Er kunnen geen rechten worden ontleend aan de informatie die in dit document wordt gedeeld.

genomen over de vergunning, wordt (een deel) van de stukken ter inzage gelegd door de gemeente. We houden jullie, net als bij de BOPA, op de hoogte van dit moment.

Onderzoek naar beheersing van bouw overlast voor omwonenden en gebruikers

Een belangrijk onderdeel van de TO fase is dat we onderzoeken hoe we de bouw kunnen uitvoeren met zo min mogelijk geluidsoverlast voor omwonenden en paleisgebruikers. Op dit moment wordt daarom gewerkt aan een akoestisch model. Dit model biedt inzicht in de mate van overlast die door de bouwwerkzaamheden worden veroorzaakt. Een aantal zaken raken hierbij ook de omwonenden en daarover gaan we de komende klankbordgroep graag met jullie in gesprek. We beseffen ons dat overlast meer is dat geluidsoverlast, maar voor de bijeenkomst op 27 oktober ligt het accent op het beheersen van geluidsoverlast. De andere onderwerpen (trillingen, stof, bouwverkeer etc.) komen op een later moment terug.

Wat zijn de wettelijke kaders voor overlast bij bouwactiviteiten?

Voor het bepalen van onze verplichtingen richting de omgeving zijn wettelijke kaders van toepassing. De belangrijkste geluidskaders zijn vastgesteld in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en de Beleidsregel bouw- en sloopgeluid Den Haag 2017. In de wet en de Beleidsregel staan eisen en voorwaarden over geluidshinder bij bouw- en sloopwerkzaamheden en zijn te vinden op <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR457288>. Ze gaan over werktijden en het geluidsniveau. Deze kaders zijn opgesteld ter bescherming van de omgeving. Voor ons project zijn dat onder andere onze burens rondom het PvJ. De paleisgebruikers zelf worden niet beschermd door de normen die in het Bbl zijn vastgelegd, maar daarvoor zijn in het Programma van Eisen kaders vastgelegd.

De regelgeving uit het Bbl geldt voor alle bedrijfsmatige bouwprojecten, groot en klein. Ze bevatten maxima voor dagwaarden aan geluidsoverlast. Het gaat daarbij voor ons project over het geluidsniveau op de gevel van de omliggende woonfuncties, bijeenkomstfuncties en onderwijsfuncties. Hoe hoger het geluidsniveau, hoe korter de blootstelling mag zijn. In de praktijk is het bij grootschalige binnenstedelijke bouw- en renovatieprojecten doorgaans niet mogelijk om binnen de reguliere eisen van de Beleidsregel te blijven. Voor die gevallen voorziet de wet in de mogelijkheid om tot een maatwerkvoorschrift te komen.

Wat is een maatwerkvoorschrift?

Met een maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag de geluidsregels versoepelen. Ondanks een maatwerkvoorschrift moet degene die bouwwerkzaamheden uitvoert de beste beschikbare stille technieken toepassen (zie ook bijlage - slide 6). Concreet betekent dit:

- Gebruiken van geluidsarm materieel (bijv. elektrisch);
- Toepassen van geluidswerende maatregelen zoals geluidsschermen en omkastingen;
- Organisatorische maatregelen:
 - o Beperken van onnodig lawaai door slim/geclusterd te werken
 - o Niet onnodig geluid producerende machines aan laten staan
 - o Tijdig informeren
 - o Plannen van de meest geluid producerende maatregelen op minder hinderlijke momenten.
- Monitoring van de geluidsdruk;
- Indien noodzakelijk, compenserende maatregelen.

Het gaat in al deze gevallen om technieken en maatregelen die redelijkerwijze toepasbaar, beschikbaar, uitvoerbaar en betaalbaar zijn. Juist daarom is het zo belangrijk dat we nu een uitgebreid akoestisch model opstellen en gesprekken voeren met zowel omwonenden en paleisgebruikers.

Wanneer wordt een maatwerkvoorschrift aangevraagd?

Het aanvragen van een vergunning voor het uitvoeren van de bouwactiviteiten en de daarmee gepaard gaande overlast is de taak van de aannemer en dient tenminste 4 weken voorafgaand aan het uitvoeren van de activiteiten te worden aangevraagd door de aannemer.

Waarom doen we nu al een onderzoek naar de geluiduitstraling van de bouwactiviteiten?

In de situatie van de renovatie van het Paleis van Justitie vinden we 4 weken voor aanvang te laat om tot een goede afweging te komen en het maximale eruit te halen ter beperking van overlast. Vandaar dat we nu begonnen zijn met dit onderzoek om van daaruit kaders mee te geven aan de aannemer.

Wij doen daarom nu al akoestisch onderzoek naar de geluiduitstraling als gevolg van de geprognoseerde bouwactiviteiten om de volgende redenen:

- We willen vroegtijdig inzicht in de te verwachte overlast en de mitigerende maatregelen om deze overlast zoveel mogelijk te beperken;
- We willen nu al in dialoog met de omgeving en paleisgebruikers kijken welke maatregelen het beste passen en aansluiten bij de wensen van beiden;
- We willen de potentiële aannemers kaders meegeven bij de aanbesteding en de contractvorming om de overlast zoveel mogelijk te beperken.

De uitwerking van de geluidbeperkende maatregelen wordt daarmee een integraal onderdeel van het contract richting de aannemer, die op basis daarvan de laatste vergunning zal aanvragen om te mogen starten met bouwen.

Het maken van dat akoestisch model op dit detailniveau is overigens geen standaardwerk in deze fase, maar door de complexiteit van het project wel gepast. ABT doet dit namens het consortium Pvj op dezelfde manier als dat ook wordt toegepast bij heel gevoelige functies zoals bijvoorbeeld het Sophia Kinderziekenhuis.

Welke soorten geluidsoverlast zijn er?

In de discussies gaat heel veel aandacht uit naar beheersing van geluidsoverlast voor zowel paleisgebruikers en omwonenden. Daarbij lijken we soms te veronderstellen dat er een simpele schuif is waarbij minder overlast voor de één, meer overlast voor de ander oplevert. Voor sommige bronnen van geluidsoverlast is dat inderdaad het geval. Maar in veel gevallen, ligt dit veel genuanceerder en heeft dezelfde geluidsbron verschillende impact voor verschillende groepen. Het akoestisch model helpt om deze nuance inzichtelijk te maken. Door de effecten van de verschillende soorten geluidsoverlast in kaart te brengen en zo de overlast te kunnen beheersen.

Er zijn op hoofdlijnen twee soorten geluidsoverlast (zie bijlage - slides 1 en 2):

1. Overlast door contactgeluid (intern geluid)

Dit is een vorm van overlast die ontstaat wanneer trillingen direct via muren, plafonds of vloeren worden overgedragen aan een ander deel van het gebouw. De trilling verspreidt zich via de constructie van het gebouw en wordt hoorbaar of voelbaar in andere delen van hetzelfde gebouw. Buiten het gebouw leidt deze vorm van geluidsoverlast in de meeste gevallen niet tot geluidsoverlast (afhankelijk van plaats van het brongeluid).

2. Overlast door luchtgeluid (extern geluid)

Het gaat hier om geluid dat zich door de lucht verplaatst, in tegenstelling tot contactgeluid dat via de constructies gaat. Een en dezelfde bron kan voor zowel geluidsoverlast door contactgeluid als voor geluidsoverlast door luchtgeluid zorgen. Voor luchtgeluid kun je maatregelen nemen, die de mate van overlast beperken. Dan gaat het bijvoorbeeld om afscherpende maatregelen.

De paleisgebruikers ondervinden tijdens de verbouwing op momenten hinder van zowel contactgeluid als luchtgeluid. De burenhouders ondervinden tijdens de verbouwing op momenten hinder van luchtgeluid. Contactgeluid is met name voor de behandeling van rechtszaken in de rechtszalen een probleem. Dikwijls zal dat contactgeluid ook voor overlast leiden voor kantoorgebruikers, maar lang niet altijd voor overlast zorgen bij omwonenden.

Een voorbeeld hiervan is de proef die in het weekend van 11 oktober jl. is gedaan met het slijpen, schuren en polijsten van de bestaande vloer. Binnen in het paleis leidt dat tot aanzienlijke overlast. Buiten het paleis is dit echter nauwelijks hoorbaar. Dit is een voorbeeld van geluid dat misschien prima buiten kantooruren kan plaatsvinden. Andersom is er geluidsoverlast voor omwonenden (een voorbeeld zijn gevelwerkzaamheden) die wel impact hebben op de omwonenden en een deel van de kantoren maar, afhankelijk van waar de werkzaamheden plaatsvinden, veel minder impact hebben op de zittingzalen. Deze zouden misschien goed overdag kunnen plaatsvinden (als dat de voorkeur is van omwonenden).

Nu we in kaart brengen wie van welke vorm van bouwwerkzaamheden geluidsoverlast kan ervaren, kunnen we ook tot een betere beheersing komen van de overlast van de geluid producerende werkzaamheden. Het gesprek hierover met de omgeving en de paleisgebruikers zal hierbij ook helpen.

Vragen aan de burenhouders ter voorbereiding op de klankbordgroep bijeenkomst van 27 oktober

1. Met welke fysieke maatregelen zouden jullie geholpen zijn? Denk aan afscheiding van de steigers en/of containerwand op het parkeerterrein voor geluid.
2. Hoe zouden jullie een bouwprotocol opstellen? Denk aan afspraken over werktijden, gedrag van bouwvakkers etc.
3. Waarover willen jullie geïnformeerd worden tijdens de bouw en op welke manier?